

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل

بهره بردار بذور گیاهان دارویی

گروه شغلی

گیاهان دارویی

کد ملی آموزش شغل

2	2	6	9	4	1	0	5	0	0	8	0	0	0	1
Isco-08				سطح مهارت	شناسه گروه	شناسه شغل			شناسه شایستگی		نسخه			

تاریخ تدوین استاندارد : 93/4/1

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل : ۶۱۱۲/۱۴۵/۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی:

رئیس گروه برنامه ریزی درسی فناوری های راهبردی : دکتر پوران دخت نیرومند
دکتر محسن بیگدلی - دکتر علیرضا طاهرپور - دکتر محمد انصاری پور - ابوالفضل علیزاده - سید محسن
جلالی - شهرام گندابی - نرگس کیانی - عاطفه سادات جلال زاده - زینب وفائی نژاد - حسین امامی -
حمیدرضا عصارپور آرانی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل:

- ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب ایرانی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
- سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور
- وزارت جهاد کشاورزی
- اعضای هیئت علمی دانشگاه های کشور

فرآیند اصلاح و بازنگری :

در صورت درخواست ستاد گیاهان دارویی و طب ایرانی، دانشگاههای مرتبط و متخصصین و صاحب نظران
مورد بازنگری و اصلاح قرار گیرد و پس از تأیید ستاد گیاهان دارویی و طب ایرانی اعمال گردد.

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۹۷

تلفن ۹ - ۶۶۵۶۹۹۰۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci@yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل

ردیف	نام و نام خانوادگی	مدرک و رشته تحصیلی	سمت	سابقه کار	پست الکترونیک
۱	محمد شریفی مقدم	کارشناسی ارشد مهندسی کشاورزی	مدیر پروژه	۱۲ سال	Sharifi392003@yahoo.com
۲	حمید محمدی	فوق لیسانس منابع طبیعی (مرتعداری - گیاهان دارویی)	مدرس دانشگاه و کارشناس جهاد کشاورزی فارس	۶	تلفن ثابت: ۰۷۲۹۶۶۳۳۲۹۲ تلفن همراه: ۰۹۱۷۴۵۶۰۲۰۷
۳	دامون رزمجویی	دکتری علوم مرتع - اکولوژی گیاهان دارویی	مدرس دانشگاه خاتم الانبیا	۷	تلفن همراه: ۰۹۱۷۷۱۷۵۰۲۹
۴	محمد رضا شاه پسند	عضو هیئت علمی	مدیر کل دفتر ترویج کشاورزی و منابع طبیعی	۲۵ سال	
۵	عیاسعلی نصراللهی	گیاه پزشکی	عضو هیئت علمی سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران - وزارت علوم	۳۴ سال	
۶	معصومه شریفیان	کارشناسی ارشد	عضو گروه تدوین استانداردهای آموزشی	۸	
۷	علی ابراهیمی وورکیانی	کارشناس ارشد	عضو هیئت علمی سازمان تحقیقات کشاورزی	۳۵	
۸	نرگس کیانی	کارشناس	کارشناس دفتر امور مهارتهای پیشرفته سازمان آموزش فنی و حرفه ای	۴	

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگیها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی :

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد).

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل^۱ :
بهره بردار بذور گیاهان دارویی
شرح استاندارد آموزش شغل :
استاندارد آموزشی بهره بردار بذور گیاهان دارویی از حوزه شغلی فناوری های راهبردی ،سلامت، طب ایرانی و گیاهان دارویی شامل مجموعه ای از شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای آموزش بهره بردار بذور گیاهان دارویی در مناطق مختلف از جمله طبقه بندی بذور گیاهان دارویی، فیزیولوژی و دوره رسیدگی بذور ، زمان کاشت، سازگاری با شرایط اقلیمی، ادافیکی گونه ها، روشهای کاشت ، آبیاری و مبارزه با علفهای هرز در تولید بذور ، روشهای برداشت، حمل و نقل ، فرآوری ، بسته بندی و انبار داری را داشته باشد. آگاهی از انواع گیاهان دارویی که اندام مورد استفاده آنها بذر میباشد، در این استاندارد اهمیت ویژه ای دارد.
ویژگی های کارآموز ورودی :
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمانی و روانی مهارت های پیش نیاز : ندارد
طول دوره آموزش :
طول دوره آموزش : ۱۵۳ ساعت - زمان آموزش نظری : ۶۵ ساعت - زمان آموزش عملی : ۸۸ ساعت - زمان کارورزی : ساعت - زمان پروژه : ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)
- کتبی : ۲۵٪ - عملی : ۶۵٪ - اخلاق حرفه ای : ۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :
حداقل دارای مدرک کارشناسی ارشدودارای ۵سال سابقه کار میدانی در کشاورزی ارگانیک داشته باشند طی نمودن دوره مهارت های استاندارد مربوطه و یاقبولی در آزمون صلاحیت حرفه ای استاندارد مربوطه سازمان

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

استاندارد آموزشی بهره بردار بذور گیاهان دارویی از حوزه شغلی فناوری های راهبردی، سلامت، طب ایرانی و گیاهان دارویی شامل مجموعه ای از فرایندها و اقدامات لازم برای تولید بذر گیاهان دارویی به عنوان بخشی از یک گیاه زنده رشد نکرده که در نتیجه سلسله فعالیت های پیچیده و رشد و نمو بوجود می آید و بعد از فرایند تیمار به عنوان نهاده اصلی تولید گیاهان دارویی مورد استفاده قرار می گیرد

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Seed-producing herbal plants

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

استاندارد آموزش شغل مشاور عمومی پرورش گیاهان دارویی
استاندارد آموزش شایستگی مدیریت تلفیقی آفات گیاهان دارویی
استاندارد آموزش شایستگی مدیریت تغذیه و حاصلخیزی گیاهان دارویی

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

- الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع .....
- ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت ✓ طبق سند و مرجع .....
- ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع .....
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

– شایستگی ها / کارها^۲

ردیف	عناوین
۱	طبقه بندی ، ویژگی ها و فیزیولوژی بذور مختلف گیاهان دارویی
۲	تعیین عوامل اقلیمی موثر و دوره رسیدگی بذور گیاهان دارویی
۳	انتخاب اندام های رویشی (بذر، نهال، نشاء، پیاز و ...) مرغوب جهت کشت گیاهان دارویی
۴	عملیات کاشت بذور گیاهان دارویی
۵	عملیات داشت در تولید بذور گیاهان دارویی
۶	عملیات برداشت و جمع آوری در تولید بذور گیاهان دارویی
۷	فراوری و انبار داری بذور گیاهان

^۲ . Competency / task

استاندارد آموزش

– برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : طبقه بندی، ویژگیها و فیزیولوژی بذور مختلف گیاهان دارویی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۸	۱۴	۱۴	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
				دانش : - طبقه بندی بذور - تعیین بذور بر اساس مشخصات اقلیمی - نیازهای اکولوژیکی و دوره رسیدگی بذور گیاهان دارویی - روشهای انتخاب رقم - روش های تکثیر، تلقیح و تولید بذور گیاهان دارویی
				مهارت : - کار با مدل های تعیین فاکتورهای موثر برای انتخاب ارقام گیاهان دارویی سازگار - کار با ابزار و تجهیزات اندازه گیری فاکتور های محیطی اصلی در انتخاب ارقام - کار با نرم افزار های تجربه و تحلیل اطلاعات محیطی
				نگرش : آگاهی از فاکتورهای موثر محیطی در انتخاب و پرورش بذور گیاهان دارویی بر اساس حفظ ذخایر ژنتیکی و سازگاری محلی
				ایمنی و بهداشت : رعایت مقررات کیفیت و ایمنی
				توجهات زیست محیطی : -توجه به تنوع زیستی منطقه و حمایت منابع طبیعی پایه ضروری است

استاندارد آموزش

– برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : تعیین عوامل اقلیمی موثر و دوره رسیدگی بذور گیاهان دارویی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۰	۱۲	۸	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
				دانش : - فاکتورهای موثر اقلیمی در پرورش و تکثیر بذور گیاهان دارویی - انتخاب مهمترین گونه ها با در نظر گرفتن عوامل اکولوژیک
		۴		
		۴		
				مهارت : - جداسازی بذور بر اساس وره رسیدگی - کار با ابزار و ورش های اندازه گیری معیار های اصلی محیطی موثر در بذور گیاهان دارویی - بذر ، نشا و غده گیری - کار با ابزار کاشت در مزرعه
	۳			
	۳			
	۳			
	۳			
	نگرش : آگاهی از تطابق خصوصیات رقم بذر با پتانسیل های محیطی ضروری است			
	ایمنی و بهداشت : - رعایت اصول قرنطینه و استاندارد های بذر و نهال			
	توجهات زیست محیطی : سازگاری رقم انتخابی با تنوع زیستی منطقه ضروری است -			

استاندارد آموزش

– برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : انتخاب اندام های رویشی (بذر، نهال، نشاء، پیاز و ...) مرغوب جهت کشت گیاهان دارویی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۰	۱۲	۸	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
				دانش : – انواع اندام های رویشی جهت کاشت گیاهان دارویی (بذر، نهال، نشاء، پیاز، سوخ و ...)، خصوصیات ظاهری آنها، شناخت کیفیت اندام های رویشی – روش های مختلف کشت در گیاهان مختلف و انتخاب بهترین، بهینه ترین روش کشت با توجه امکانات موجود
				مهارت : – جداسازی اندام های رویشی – آماده سازی و تیمار اندام رویشی جهت کشت بذور
		۶		
		۶		
				نگرش : – با آگاهی از خصوصیات بذور گیاهان دارویی منطقه، نیازهای اکولوژیکی و اشراف به کلکسیون گیاهان دارویی، موفقیت پرورش گیاهان دارویی بیشتر خواهد شد.
				ایمنی و بهداشت : – رعایت اصول تیمار و قرنطیه بذور ضروری است –
				توجهات زیست محیطی : – تاکید بر حذف و کاهش مصرف مواد شیمیایی صنعتی در مرحله تیمار بذور

استاندارد آموزش

– بر گه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : عملیات کاشت بذور گیاهان دارویی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۸	۱۱	۷	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
			۷	دانش : – کشت اندام های رویشی (عمق کشت، فاصله ردیف های کشت، فاصله گیاهان نسبت بهم در یک ردیف، تاریخ کشت، روش آبیاری، روش کشت و ...)
	۲			مهارت – کار با ابزار و تجهیزات کشت گیاه – کار با ابزار و تجهیزات انتقال اندام رویشی – نگهداری و جابه جایی اندام رویشی – کشت بذور
	۳			
	۳			
	۳			
	نگرش : – آگاهی از اصول کشاورزی پایدار در مرحله تکثیر و پرورش بذور گیاهان دارویی			
	ایمنی و بهداشت : – رعایت استاندارد های عملیات صحیح کشاورزی در مرحله کشت ضروری است –			
	توجهات زیست محیطی : رعایت ضوابط مدیریت پایدار آب- خاک – گیاه در این مرحله ضروری است –			

استاندارد آموزش
- بر گه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : عملیات داشت بذور گیاهان دارویی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۰	۱۱	۹	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
				دانش :
			۳	- نیازهای آبی و آبیاری در تولید بذور گیاهان دارویی
			۳	- تغذیه و حاصلخیزی بر اساس تیمار بذور گیاهان دارویی
			۳	- کنترل خسارات محیطی ، زنده و غیر زنده در تولید بذور گیاهی
				مهارت :
		۱۱		- اجرای یک فرایند کامل عملیات داشت صحیح در تولید بذور گیاهی
				نگرش :
				- با آگاهی از اصول عملیات داشت، موفقیت پرورش گیاهان دارویی بیشتر خواهد شد.
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت ضوابط بهداشت حرفه ای کشاورزی در تمامی مراحل داشت ضروری است
			توجهات زیست محیطی :	
			- رعایت اصول کشاورزی ارگانیک برای حفاظت از محیط زیست ضروری است	

استاندارد آموزش

– برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : برداشت و جمع آوری بذور گیاهان دارویی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۴	۱۸	۶	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
				دانش :
			۱/۵	- زمان مناسب برداشت و جمع آوری
			۱/۵	- روش های برداشت و جمع آوری بذور
			۱/۵	- تیمار و حذف ناخالصی ها
			۱/۵	- دفعات برداشت
				مهارت :
		۳		- کار با ابزار و ورشهای برداشت بذور
		۵		- وسایل و تجهیزات جمع آوری بذور گیاهان دارویی
		۴		- جداسازی قسمت های زایشی
		۶		- کار با تجهیزات و تکنولوژی های جداسازی
				نگرش :
				- آگاهی از اصول برداشت بذور منجر به عملکرد بهتر و نهایتاً موفقیت پرورش گیاهان دارویی بیشتر خواهد شد.
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت استاندارد ایمنی تولید و محصول ضروری است
			توجهات زیست محیطی :	
			- تاکید بر صرفه جویی در مصرف انرژی و منابع آبی ضروری است	

استاندارد آموزش

– برکھی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : فراوری و انبارداری بذور گیاهان دارویی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۹	۱۷	۱۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
				دانش :
			۳	– روشهای مختلف تیمار و خشک کردن بذور
			۳	– ویژگی های ظاهری بذر مناسب
			۳	– جابه جایی و بسته بندی بذور
			۳	– انبارداری و نگهداری بذور گیاهان دارویی
				مهارت :
		۵		– فرآوری قسمت های مختلف گیاهان دارویی
		۴		– کار با روش های مختلف بسته بندی
		۴		– کار با ابزار و وسایل در انبار
		۴		– کار با ابزار و تجهیزات خشک کردن
				نگرش :
				– با آگاهی از روشهای مختلف خشک کردن، بسته بندی مطلوب و انبارداری خوب بذور ، کیفیت محصولات تولید بهتر و نهایتاً موفقیت پرورش گیاهان دارویی بیشتر خواهد شد.
				ایمنی و بهداشت :
				– رعایت اصول قرنطینه و بهداشت در این مرحله ضروری است
				توجهات زیست محیطی :
				– رعایت استاندارد های عملیات صحیح کشاورزی در این مرحله ضروری است
				–

برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	تعداد	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
	۱	آموزشی	انواع بذور	۱
	۱	آموزشی	وسایل باغبانی	۲
	۱	آموزشی	وسایل اندازه گیری وزن	۳
	۱	آموزشی	بذر و نهال	۴
	۱	آموزشی	سمعی و بصری	۵
	۳۰	آزمایشگاهی	لباس کاروسایل قرنطینه	۶
	۱	آزمایشگاهی	محلول پاشها	۷
	۱ سری	آموزشی	کیف ابزار کشاورزی	۸

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۳۰ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	ملاحظات
۱	کاغذ الگو	۵۰ در ۵۰	۵۰	
۲	کاغذ	A۴	۵۰	
۳	دفتر ثبت	جیبی	۵۰	
۴	کاغذ کادر	۱۰۰ در ۶۰	۱۰	
۵	وایت برد	استاندارد	۱۰	
۶	لباس کاروسایل قرنطینه	آزمایشگاهی	۳۰	
۷	محلول پاش	آزمایشگاهی	۱	
۸	ابزار باغبانی	آموزشی	اسری	
۹	مواد بیولوژیک	استاندارد جهاد کشاورزی	نمونه	
۱۰	مواد آلی	استاندارد جهاد کشاورزی	نمونه	
۱۱	عناصر آلی	استاندارد جهاد کشاورزی	نمونه	
۱۲	کمپوست ها	استاندارد جهاد کشاورزی	نمونه	
۱۳	عناصر معدنی	استاندارد جهاد کشاورزی	نمونه	

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۳۰ نفر محاسبه شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	تولید و فرآوری گیاهان دارویی	دکتر رضا امیدبیگی	-	۱۳۸۸	تهران	
۱	پرورش گیاهان دارویی	ساسان جعفر نیا و همکاران	-	چاپ دوم ۱۳۹۱	تهران	دانشگاه فردوسی
۲	کتاب اصول و مبانی ارگانیک	دکتر مهدوی، کوچکی			مشهد	
۳	سند راهبردی گیاهان دارویی	علی ابراهیمی		۱۳۸۸	تهران	سازمان تات

- سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مولفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	نشریات و دستورالعمل ها و قوانین سازمان ملی استاندارد	متوالی	متوالی	متنوع	متنوع	تهران	سازمان ملی استاندارد
۲	استاندارد های آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور	متوالی	متنوع	متنوع	تهران	سازمان آموزش فنی و حرفه ای	انتشارات مندرج در سایت سازمان
۳	نشریات و استاندارد های آموزشی گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی	متوالی	متنوع	متنوع	تهران	وزارت جهاد کشاورزی	انتشارات مندرج در سایت وزارت جهاد کشاورزی

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
۱	http://www.irantvto.ir
۲	/http://www.areo.ir
۳	www.rganic.wpb.ir
۴	/http://www.tandorostan.org
۵	http://www.irteb.com
۶	/http://www.mihansalamat.com
۷	/http://www.imps.ir

فهرست معرفی نرم افزارهای سودمند و مرتبط

(علاوه بر نرم افزارهای اصلی)

ردیف	عنوان نرم افزار	تهیه کننده	آدرس	توضیحات
۱	نرم افزار قاصدک	پایگاه جامع علوم و فناوری گیاهان دارویی	www.scitesh.com	به شماره ۳۵۹۴ و "مورخ در کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران و همچنین به شماره شناسایی "۱۰۱۱۹۰" مورخ ۲۵/۸/۱۳۸۲ در شورای عالی انفورماتیک کشور به ثبت رسیده است.